

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa juhannuspäivästä pääsiäisestä ja päättyy 11. sunnuntaihin helluntaista.

Tien raivaaja

JUHANNUSPÄIVÄ 24.6.

JES. 51:3–6; AP.T. 14:15–17;

LUUK. 1:57–66

Johannes Kastaja on ehkä unohdetuin hahmo Uuden testamentin kertomuksessa. Kuitenkin hän on ollut Jeesukselle kaikkein merkittävin ihminen sekä profeettana että Jumalan lähettämänä eskatologisena merkinä.

Johannes Kastaja on ensinnäkin profeetta. Uuden testamentin opetus on tältä osin täysin yksiselitteinen. Johannes kuuluu samaan joukkoon kuin Jesaja, Jeremia ja Hesekiel. Hän ei jättänyt jälkeensä kirjaa, mutta hän jatkoi suurten profeettojen ohjelmaa, heidän sanomaansa. Hänen tehtävänään oli julistaa sitä, että paimen Daavidin sukuun on tullut. Israelin vapauttaja on astumassa esiin. Kärsimyksen aika on ohi. Nyt maailmaan tulee hän, joka kastaa ihmiset Pyhällä Hengellä.

Profeettana Johannes Kastaja on lisäksi pakkosiirtolaisuuden ajan julistaja. Nykyisessä raamatunselityksessä on tapana puhua jatkuvasta pakkosiirtolaisuudesta. Se merkitsee uutta näkökulmaa Jeesuksen ja Johanneksen ajan juutalaisuuteen: Juutalaisuutta ei arvioida tavallisen, siistin ja viattoman “kansankirkollisen” ihanteen mukaisesti – vaikka ulkonaisesti suuren neuvoston eli sanhedrinin ohjaama ja synagogien valvoma juutalaisuus oli sellaista ollutkin jo vuosisatojen ajan. Sen sijaan tulkinnassa muistetaan pakkosiirtolaisuuden jälkeinen tilanne.

Israel on elänyt hajaannuksessa jo 600 vuotta. Valtaosa heimoista elää muiden kansojen keskuudessa Egyptistä Roomaan ja Syyriasta Persiaan. Kansan jäännöksen muodostama Juudan valtio ei ole ollut oikeastaan koskaan itsenäinen. Sitä ovat hallinneet Aleksanteri Suuri jälkeläisineen ja lopulta Rooma vuodesta 63 eKr. Kukaan juutalainen oppinut ei olisi sano-

nut, että Jeremian lupaama pelastuksen aika on toteutunut Herodeksen sinänsä mahtavan näköisessä temppelissä. Daavidin poika ei ollut tullut. Kansa eli miehiteytissä maassa.

Pakkosiirtolaisuuden hengellisenä syyinä on ollut Israelin synty. Tuo ongelma ei ollut poistunut, koska Jumalan lupaama pelastus ei ollut vielä toteutunut. Mutta Johannes tiesi muuta. Aivan kuten päivän profeettateksti toteaa: “Yhä Herra lohduttaa Siionia”. Jumala muuttaa aution maan Eedeniksi ja aron Herran paratiisiksi. Se toteutuu, kun Vapahtaja saapuu. Siinä on Johanneksen sanoma. “Minun vanhurskauteni on lähellä.”

Johanneksen hahmo on kuitenkin tämän lisäksi vielä paljon rajumpi. Hänen kohtalostaan tulee Jeesukselle merkki, joka varmistaa hengellisen pakkosiirtolaisuuden laajuuden ja synnin syvyyden. Juudan kansan ruhtinaat ottavat Johanneksen kiinni ja surmaavat hänet. Tämä kertoo vihan ajasta. Pelastus ei voi koittaa ennen kuin vastakkainasettelu kansan ja Jumalan välillä kärjistyy äärimmilleen.

Johanneksen kuolemasta tuleekin Jeesukselle todiste siitä, että tämä kansa surmaa yhä profeettansa. Israel tuhoaa ne, jotka Jumala lähettää julistamaan sille varoituksen sanomaa. Kansan sydän on kiveä. Israel elää Jumalan tuomion alla ja sitä on kohtaava rangaistus. Sekä Johanneksen että Jeesuksen julistuksen kautta israelilaiset saattoivat tulla kääntymykseen ja siirtyä valtakunnan lapseksi. Se ei kuitenkaan koskenut kaikkia, koska suuri osa kansaa vieroksui molempien sanomaa.

Samalla Johanneksen kohtalo selittää Jeesuksen itseymmärrystä. Jeesus on alusta lähtien (sillä Johannes surmattiin niinä kuukausina jolloin Jeesus aloitti toimintansa) ollut tietoinen siitä, että sama vihan aika todennäköisesti tuhoaa myös hänet. Siksi hän on ennustanut oman

kohtalonsa lukemattomissa puheissa. Lisäksi hän lähettää opetuslapsensa Galilean missioon varoittamalla heitä: lähetän teidät kuin lampaat susien keskelle. Kuka tahansa voi joutua revittäväksi Johanneksen tavoin. Pelastus tulee Israelille viimeisen vastakkainasettelun ja ahdistuksen ajan keskellä.

Juhannuksen sanoma on tämän päivän seurakunnalle melko raju. Siinä on kaksi puolta. Yhtäältä tämä maailma vihaa yhä Jumalan sanansaattajia ja Kristuksen lähettämiä apostoleja (Paavali ja muut apostolit joutuivat kokemaan tämän konkreettisella tavalla). Synnin valta murtaa vasta, kun syntinen nöyrytyy Jumalan väkevän sanan alle. Toisaalta suuri taistelu on jo käyty. Kristus on kärsimisellään voittanut kuoleman. Siksi jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pääsee välittömästi Jumalan valtakuntaan.

Saarnan onkin hyvä herättellä ihmisiä pohtimaan sitä, miksi Jumalan Sana herättää kielteisiä tunteita ja suoranaista vihaa. Tätä kautta päästään koskettelemaan julistuksen herkimpiä aiheita: sitä, miten Jumalan sana paljastaa ihmisten sydämen kovuutta ja ihmisen tilaa Jumalan edessä. Näin sekä Johanneksen saarnasta että hänen kohtalostaan tulee vaikuttava esimerkki myös aikamme ihmiselle. Johannes opettaa meille, miten Jumala kohdataan. ●

Timo Eskola

Kutsu Jumalan valtakuntaan

3. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 25.6.

1. KOR. 1:26–31, LUUK. 19:1–10

Hän oli pieni ja lyhyt kaveri. Nimeksi vanhemmat olivat antaneet Sakkeus (hepr. *Zakai*). Nimi tarkoittaa puhdasta ja vilpittöntä. Ehkäpä vanhemmat toivoivat veselistään sellaisen kasvavan.

Sakkeus oli kuitenkin toista maata kuin nimensä: hän oli publikaani. Publi-

kaani oli juutalainen, joka veljeili Rooman vallan kanssa. Hän hankki Rooman vaatimat tulot ja nyhti siinä sivussa itsellensäkin sievoisen summan. Mutta hän ei ollut mikään publikaani. Hän oli arkkipublikaani, siis publikaanien esimies. Eikä hänen toimipaikkansa ollut mikään Raja-Jooseppi vaan enemmän kuin Vaalimaa. Jeriko nimittäin oli tärkeä liikenteen ja kaupan solmukohta. Siellä riitti tullattavaa. Sakkeus oli rikas mies.

Jeriko tunnetaan Sakkeuksesta. Jerikolaiset tuskin olisivat ylpeitä siitä, että kaksi tuhatta vuotta myöhemmin eräästä koronkiskurista kerrotaan ympäri maailmaa. He tiesivät, että Sakkeuksen rikkauDET oli nyhdetty heidän selkänahastaan ja että hän oli juutalaisten vihollinen. Syntinen saasta, halveksittu ääliö, lyhytkin vielä.

Eräänä päivänä kansa kohisee. Pääsiäinen on lähestymässä ja Jeesus, tuo ympäri Galileaa ja Juudeaa kunnioitusta, pelkoa ja paheksuntaa aiheuttanut kansankiihottaja, on juuri saapunut Jerikoon! Onko hän menossa Jerusalemiin? Mitä hän tekee täällä? Sakkeus saa tietenkin kuulla tästä. Häntä kiinnostaa tietää, mikä tämä julkkis oikein on miehiään. Voimme spekuloida, oliko Sakkeus ehkä kuullut Jeesuksesta aiemminkin. Ehkä Sakkeus tiesi, miten tämä suhtautuu hänen kaltaisiinsa. Mutta tekstissä Sakkeuksen motiiviksi annetaan ainoastaan tämä: uteliaisuus siitä, kuka Jeesus oikein on.

Väkijoukon tähden Sakkeus ei kuitenkaan näe miehestä yhtikäs mitään. Hän on liian lyhyt ja tuskin jerikolaisetkaan katselevat arkkipublikaaniensa kauhean suopeasti: väentungoksessa lienee käytetty kyynärpäätaktiikkaa hieman liioitellustikin, ainakin silloin, kun verenimijä on ollut lähettyvillä.

Mutta sitten Sakkeus keksii: Mitäpä jos lähtisinkin edemmäs jo etukäteen, ja varmistaisin, että saan hyvän tähytyspai-

kan? Tietenkin tekisin tämän piilossa. Kiipeän puuhun ja katselen lehtien lomasta. Eihän kukaan saisi edes tietää, että olen siellä.

Sieltä piilosta Sakkeus sitten katselee, kun Jeesus tulee, ja tulee, ja tulee. Ja yhtäkkiä Jeesus kääntyy ja katsoo suoraan läpi, suoraan kaikkien naamioiden ja piilojen ja viikunanlehtien läpi Sakkeukseen. Mistä hän tiesi, että minä olen täällä? ”Sakkeus! Nyt äkkiä alas sieltä, sillä minun täytyy yöpyä luonasi!”

”Minä seison ovelta ja kolkutan. Jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, minä tulen hänen luokseen, ja me aterioimme yhdessä, minä ja hän.” (Ilm 3:20)

Sakkeus tekee työtä käskettyä mutta on hämillään. Tämä ihminen kaikista ihmisistä kutsuu itse itsensä tämän arkkipublikaanin kotiin. Syömingit alkavat, ja niiden aikana muiden ihmisten tuttu paheksunta kuuluu äänekkäänä muminana ja hampaitten kiristelynä. ”Mikä syömäri ja juomari, publikaanien ja syntisten ystävä!” (Luuk 7:34)

Sakkeus ei siitä välitä. Hän on ihmeisään siitä, mitä on tapahtunut. Hän nousee ylös ja kuuluttaa julkisesti, mitä aikoo tehdä, ilman sen kummempia käskyjä. Hän antaa (kenties roomalaisen oikeuden mukaisesti) nelinkertaisesti takaisin niille, joilta on kiskonut korkoa, ja köyhille puolet omaisuudestaan. Se niistä rikkauksista, Sakkeus on muuttunut mies. Pelastus on tullut tämän talon osaksi.

Sakkeuksen ajatuksena oli vain katsoa kaukaa, kuka tämä mies oikein oli. Jeesukselle se ei kuitenkaan riittänyt. Hän tahtoi tehdä Sakkeuksesta nimensä veroisien miehen, puhtaana. Jeesuksen katseelta eivät viikunapuun lehdet piilottaneet, eivätkä ne tee sitä tänäänkään. Meidän häpeämme ja syntimme ovat hänen edessään. Mutta hän kutsuu itse itsensä meidän luoksemme. Hän aterioi meidän kanssamme. Sen saa aikaan hänen kut-

sunsa, eivät meidän omat tekomme.

Muutamaa kymmentä vuotta myöhemmin eräs Paavali, jolla oli ollut varsin vahvat mielipiteet Jeesuksesta ennen kuin tämä kutsui itsensä kylään, kirjoitti kirjeen Korintin seurakunnalle. Korintissa haluttiin olla mieluummin ”joku” kuin ”ei kukaan”. Siellä riitti ylellisyyksiä ja ylpeyttä. Siellä oli jalosukuisia poliittisen voiman käyttäjiä. Reetorit ja lakimiehet olivat kovassa kurssissa. Viisautta arvostettiin korkealle.

Paavali käskää seurakuntalaisia katsomaan ympärilleen: ”Katsokaa kutsuanne, veljet, nimittäin ei [ole] montaa viisasta lihan mukaan, ei montaa voimakasta, ei montaa jalosukuista...” (1. Kor 1:26, oma käänös). Jeesuksen kutsu kohtaa maailman hulluuden. Sen Jumala on valinnut. Se kohtaa maailman sairaut, heidät Jumala on valinnut. Hänen valintansa kohdistuu siihen, mitä maailma halveksii, mitä maailma pilkkaa, herjaa, vähättelee. Korintin seurakunnassa ei ollut kovin montaa jalosukuista (paitsi ehkä Erastus, Room. 16:23). Entä nykypäivän seurakunnassa? Millaiselta jumalanpalveluskansa nykyään näyttää?

Kristuksessa ”ei-mistään”, Mr. Nobodysta, tulee ”jokin”, Mr. Somebody. Näin siksi, että Jumalan rakkaus kohdistuu alhaiseen ja rakastaa tämän jälleen ehjäksi. Näin siksi, että Jeesus tulee Mr. Nobodyksi puolestamme, jotta meistä tulisi Mr. Somebodyja.

Niin voimakas on Jumalan kutsu, hänen Sanansa. Se näkee viikunapuun lehtien läpi meidän piiloomme, meidän sydämeemme. Se näkee Mr. Nobodyn ja tekee hänestä Mr. Somebodyn. Ei meillä ole millä kerskua, varsinkaan Jumalan edessä. Ainut ylpeytemme, ainut kerskauksemme on Kristus ristiinnaulittuna. ●

Topias Tanskanen

TK, teologian ja Lähi-idän tutkimuksen opiskelija

Kadonnut ja jälleen löytynyt

4. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 2.7.

LUUK 15: 11–32

Sunnuntain aihe ja tekstit kertovat ihmisen ja Jumalan suhteen syntyisestä. Taustalla on ihmisen alkuperäinen asema Jumalan kuvakseen ja yhteyteensä luomana olentona, joka on tarkoitettu olemaan ikuisesti Jumalan rakkauden kohde. Mutta toiseksi hän on syntiin langenneen ihmismyvun jäsen ja sellaisena jo syntymästään saakka perisyntin alainen. Siksi hän tarvitsee pelastusta. Kukaan ei ole luonnostaan Jumalan lapsi, siihen asemaan täytyy päästä. Tästä ihmisen elämän tärkeimmistä asiasta tuhlaajapoikavertaus kertoo. Vertaus valottaa näin ollen koko Raamatun ja kristinuskon ydinsanomaa. Kaiken keskus on Jeesus Kristus ja hänen työnsä maailman syntien sovittamiseksi, hänen kuolema ja ylösnousemus. Hänen välityksellään pelastus tuli maailmaan ja ihminen voi tulla siitä osalliseksi. Sovitustyö koskee koko maailmaa, mutta se toteutuu sillä tavoin yksilöllisesti, että jokainen ihminen saa henkilökohtaisen kutsun ja tekee oman jumalasuhtetta koskevan ratkaisunsa.

Puhe ratkaisusta herättää kysymyksen ihmisen tahdon merkityksestä ja osuudesta pelastumisen prosessissa. Siihen tuhlaajapoikavertaus antaa valoa, mutta sen opetus tulee samalla suhteuttaa muuhun Raamatun opetukseen.

Edeltävässä Luukkaan luvussa kerrotaan kuinka Jeesuksen luo, hänen ollessaan ateriovieraana erään fariseuksen kodissa, tuli sairas mies, jonka Jeesus paransi. Jatkokeskustelussa Jeesus puhuu siitä, että juhla-aterioille tulee kutsua köyhiä ja sairaita, ihmisiä, jotka eivät voi ansaita kutsua vastavuoroisella kutsulla. Tämä perustuu Jumalan vastaavanlaiseen asenteeseen ja toimintaan: hän kutsuu luokseen ansiottomia syntisiä. Tämä

ilmenee lukujen 14 ja 15 neljässä Jeesuksen keskeisessä vertauksessa: miehen järjettämässä juhlassa, eksyneessä lampaassa, kadonneessa kultarahassa ja tuhlaajajojassa. Niin kuin ihminen voi kutsua järjettämiinsä pitoihin ihmisiä vieraaksi, niin Jumala kutsuu meitä ihmisiä omiin juhlapitoihinsa. Näiden vertausten äärellä voidaan tarkastella ihmisen osuutta Jumalan yhteyteen pääsemiseen eri näkökulmista:

Mies järjesti pidot ja kutsui niihin ihmisiä. He eivät halunneet tulla ja perustelivat haluttomuuttaan erilaisin verukkein. Sanoma on selvä: Jumalan kutsuessa ihminen voi vastata myönteisesti tai torjuvasti. Hänellä on vapaus ja sen tuoma vastuu. Sama näkyy kärjistetyksi myös tuhlaajajojan tilanteessa. Hänen ei kerrota edes saaneen kutsua, mutta hänellä oli muistin säilyttämä mielikuva isän kodista. Omien harharetkien vietyä hänet syvään ahdinkoon hän ”meni itseensä” eli katui tekemiään valintoja ja päätti toivon kipinän kannattamana palata takaisin kotiin. Hän teki päätöksen ja lähti. Hänellä oli siihen vapaus ja siksi hän olisi voinut valita toisinkin, jäädä toivottomuuteensa ja pysyä vierailta mailla sikakaukaloittensa äärellä. Jumalan aktiivisuus näkyy tässä siinä rakkautta täynnä olevassa halukkuudessa, joka pani isän rientämään poikaansa vastaan ja järjestämään juhlat, joissa ei ollut sijaa jälkiviisaille moitteille.

Eksynyt lammas ei tiennyt missä päin muu lauma ja sen paimen olivat. Siksi se oli kyvytön lähtemään aktiivisesti liikkeelle. Voitaneen ajatella, että se määki hädissään ja, inhimillisesti ajatellen, ilmaisi näin paimenelle: ”Täällä minä olen, hae minut turvaan lauman luo.” Ja kadonnut raha ei oikeastaan tehnyt mitään; ei liene ylitulkintaa ajatella sen vain odottaneen löytäjänsä. Mutta ei se vastustellut, kun nainen sen luudalla lakaisten löysi ja poimi käteensä. Näiden mukaan Jumalan aktiivisesti etsivä rakkaus lähestyy ihmis-

tä, joka ei oikeastaan kykene tekemään itse mitään ratkaisua. Vertaukset ilmentävät kuitenkin kaipuuta ja ikävää, pelastuksen tarpeen ymmärtämistä ja sitä, että ei kieltäydytä löydetyksi tulemiselta ja jopa aktiivista liikkeelle lähtemistä.

Näin voi hahmottaa erilaisia näkökulmia vastaukseksi. Jeesus ei vedä vain yhdensuuntaista linjaa, vaan antaa monipuolisen kuvan. Tukea saa ajatus, joka ilmenee esimerkiksi virsissä kuten ”Muis-tan päivää autuasta, jolloin Jeesus löysi mun...” tai ”...luokses tulisin, kun vain tiesi oikein tuntisin. Vaan miten sokeana nähdä voisin ja tiekö eksyneelle tuttu oisi, mitenkä rampa pääsis liikkumaan, mitenkä kuollut nousis haudastaan?” Mutta tukea saa myös herätyskristillisen julistuksen kehoitus ratkaista tänä päivänä suhde Jeesukseen. Tätä tukevat sadat Raamatun kehotukset kääntyä Jumalan puoleen, ottaa vastaan pelastus, jonka Jeesus lahjoittaa. Raamatun julistus kohtaa ihmisen tuntevana, tahtovana ja ajattelukykyisenä olentona, joka on vastuussa elämästään, myös iankaikkisesta elämästään.

Mutta samalla, kun meihin kohdistuu Jumalan kutsu kääntyä Jumalan puoleen, meille hahmottuu vielä tätä suurempana kuva armahtavasta Jumalasta, joka ensik-sikin valmistaa meille pelastuksen suu-ren juhlan luonaan, toiseksi ottaa vastaan luokseen palaavan ihmisen tai joka jopa rientää etsimään ihmistä sinne, missä tämä on ja sylissään kantaa tämän kotiin.

Ihminen ei itse kykene pelastamaan itseään. Luther korostaa teoksessaan *Sidottu ratkaisuväliltä* tätä täydellistä kykenemättömyyttä. Sitä voidaan tulkita ja on tulkittu tukemaan niin suurta Jumalan yksinvaikuttavuutta, että vastassa on ollut väistämättä kalvinilainen kaksinkertainen predestinatio: Jumala suvereenisti pelastaa yhden ja ajaa kadotukseen toisen. Näin tapahtuu, jos ihmisen vastuu häivytetään. Luther korostaa keskeisessä teoksessaan,

että Jumalan tahdon noudattaminen on mahdotonta ”ilman evankeliumia”. Mutta kun evankeliumi kohtaa ihmisen syntisenä, avuttomana, jopa paatuneena, se luu uuden tilanteen, jossa Jumalan kutsun voi kuulla, ymmärtää ja hänen luokseen palata, tai ainakin kaivata yhteyttä häneen ja antaa hänen pelastaa. ●

Arno Toivanen

Rovasti, Iisalmen emerituskirkkoherra

Armahtakaa!

5. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 9.7.
ROOM 2:1–11

Roomalaiskirjeen toinen luku jatkaa ensimmäisen luvun teemoja. Pyhä Paavali on osoittanut esimerkein, millaisissa teoissa synty tulee esiin (1:21–32). Nyt hän siirtyy käsittelemään tuomion oikeutusta.

Jumala tuomitsee synnin – mutta syntisillä ei ole oikeutta tuomita toisiaan. Jumalan tuomio on oikeudenmukainen. Me ihmiset taas tuomitsemme toisiamme teoista, joita itse teemme. Tällaista menettelyä ei voi puolustaa, se on tekopyhyyttä. Jokainen meistä on syntinen; mekö voisimme tuomita kaltaisiamme? (2:1–3) Jeesus varoitti ankarin sanoin kirjanop-pineita ja fariseuksia, jotka toivat hänen luokseen aviorikoksesta tavatun naisen ja halusivat – Mooseksen lain mukaisesti (Lev 20:10, Deut 22:22) – kivittää hänet (Joh. 8:1–11). Messiaan myötä koitti uuden liiton aika. Hän ei tullut tuomitsemaan maailmaa vaan pelastamaan sen kärsim-sellään ja ristinkuolemallaan (Joh 3:17). Vanhan testamentin rikosoikeudellisten säädösten aika oli ohi.

Tuomitessamme toisiamme olemme siis vaarassa. Sokaistumme omille synneillemme, ylpistymme ja halveksimme näin Jumalaa. Katumaton vetää kovuudellaan ylleen Jumalan vihan. (2:4–5)

Onneksi Jumala kutsuu meitä kärsivällisyydessään ja pitkämielisyydessään

kääntymykseen (kr. *metanoia*), kuten ja-keesta neljä käy ilmi. Kreikankielisen termin, jonka kirkkoraamattumme kääntää kääntymiseksi, sanatarkka merkitys on ”mielenmuutos”. Kääntymys onkin mielenmuutos. Kirkkomme Tunnustuskirjat tiivistävät sen sisällön seuraavasti: ”Parannus näet sisältää varsinaisesti seuraavat kaksi asiaa. Toinen on katumus eli synnintunnosta johtuva pelästyminen, joka ahdistaa omaatuntoa. Toinen on usko, joka syntyy evankeliumista eli synninpäästöstä ja joka luottaa siihen, että synnit annetaan anteeksi Kristuksen tähden, ja antaa omalletunnolle lohdutuksen ja vapauttaa sen pelosta.” (CA, XII, 5.)

Tätä on oikea raamatullinen parannus: epäuskoinen ja synteihinsä kuollut muuttuu syntiä kauhistuvaksi ja Kristukseen turvaavaksi! Jumalan laki osoittaa synnin ja tuomion, evankeliumi tuo armon ja iankaikkisen elämän (Joh 1:17). Jokainen joutuu kyllä kerran tuomiolle, ja katumaton saa tekojensa mukaan (2:6–9), mutta uskova saa kuulla armotuomion.

Uskoa seuraavat hyvät teot (2:7,10), mutta ne ovat, kuten Tunnustuskirjamme parannusta käsittelevässä kohdassa jatkavat, ”parannuksen hedelmiä” (CA, XII, 6). Niillä ei ansaita pelastusta, ei edes millään lailla myötävaikuteta siihen, sillä me olemme pelastetut armosta, Jeesuksen sovintouhrin tähden, ja tämän valmiin pelastuksen seurausta ovat ennalta valmistetut teot (Ef 1:4–10). Näin kirkkaus, kunnia ja rauha, jotka apostoli lupaa hyvää tekeville, ovat armopalkkaa, eivät ansioista saatuja palkkioita (2:10).

Perikoopin lopuksi Paavali muistuttaa, ettei Jumala tee eroa ihmisten välillä (2:11). Kaikki hengellisessä mielessä hyvää tehneet saavat armopalkan. Ratkaisevaa ei ole se, onko ihminen juutalainen vai pakana, vaan se, elääkö hän uskossa Kristukseen, sillä vain kristitty voi tehdä hengellisessä mielessä hyviä tekoja; niiden edellytyshän

on se, että ne tehdään uskossa Pyhän Hengen vaikutuksesta. ●

Teemu Haataja

Pastori, Suomen luterilainen evankeliumiyhdistys

Kuka olen?

APOSTOLIEN PÄIVÄ 16.7.

MATT 16:13–19

Jeesus ja opetuslapset olivat Filippoksen Kesarean seudulla, siis Galileasta vähän pohjoiseen, ehkä lähellä paikkaa, josta yksi Jordanin haara saa alkunsa. Siellä tehtiin mielipidemittaus tai todettiin tulokset – mitä mieltä ihmiset ovat Jeesuksesta, kuka hän heidän mielestään on.

Mielipidemittauksia tehdään valtavasti. Usein gallupilla pyritään sanomaan, että asia on ratkaistu, koska näin moni ja enemmistö on tätä mieltä. On asioita, jotka enemmistö päättää. Mutta on myös asioita, joita se ei päättä. Onko Jumala luonut tämän maailman? Sitä ei ratkaise, mitä mieltä on enemmistö. Jos hän ei ole luonut maailmaa – vaikka kaikki ihmiset olisivat sitä mieltä, että on – hän ei ole luoja. Jos taas on, sitten hän on luoja, vaikka kaikki olisivat toista mieltä. Usein kysymys oikeasta ja väärästä on asia, joita enemmistö ei päättä. Armomurha on murha ja vastoin viidettä käskyä, ja se on sitä, vaikka enemmistö olisi eri mieltä.

Kyselyssä, josta kerrotaan sunnuntain evankeliumissa, kukaan ei ollut sitä mieltä, että Jeesus on Jumalan Poika. Tarjottiin muita vaihtoehtoja: hän on kuolleista noussut Johannes Kastaja, taivaasta palannut Elia tai joku profeetoista. Silti Jeesus oli ja on, kuka hän on – Messias ja elävän Jumalan Poika.

On sanottu, ettei totuudesta voi äänestää. Totta – koska totuus on, mikä se on. Raamatun mukaan Jumalan sana on totuus. Kunpa osaisimme opettaa, miten hyvä on uskoa näin. Sitten on kestävä, luo-

tettavaa ja minkä varassa olla. On paljon asioita, joihin Raamattu ei ota kantaa, ja niistä saadaan olla eri mieltä. Mutta moisiin asioihin se ottaa ja niissä se kertoo toituden.

Pietari tiesi oikean vastauksen ja Jeesus kertoi, miten Pietari oli päätenyt siihen. Ehkä hän ei vielä tuossa vaiheessa itsetiennyt sitä, ja siksi Jeesus sanoi sen hänelle. Pietari saattoi ajatella, että hän itse on tullut näihin ajatuksiin. Siitä ei ollut kyse, vaan Jeesuksen Isä, joka on taivaissa, oli ilmoittanut Pietarille, kuka Jeesus on.

Usko Jeesukseen syntyy niin, että Jumala ilmoittaa ja antaa uskon. Hän saa kuolleeseen elämään ja ihmisen, jolla ei ole kykyä uskoa Jeesukseen, uskomaan.

Ajatteleva ihminen tekee tästä vaikeita kysymyksiä. Miksi Jumala antaa uskon joillekin, miksei kaikille? Miksi juuri Pietarille, miksei niille monille, jotka elivät muinoin Filippuksen Kesarean seudulla? Paras vastaus lienee, ettemme osaa vastata. Emme ainakaan tyhjentevästi. Jumala ei ole hallussamme.

Osaisimmepa opettaa tätäkin niin, että kuulija kuulee ja oivaltaa, miten hyvä on uskoa näin. Usko on paljon enemmän kuin ajatuksia, joihin ihminen on päätenyt. Se on Jumalan antamaa. Mitä Jumala tekee, on kestävä. Se ei sorru siihen, että minus-tuntuu, etten jaksa.

Pietari tuskin olisi saanut uskoa, ellei hän olisi ollut Jeesuksen seurassa. Nytkin usko saadaan, kun ollaan lähellä Jeesusta. Hän on siellä, missä on hänen sanansa. Missä syödään ja juodaan hänen ruumiinsa ja verensä. Ja missä on tämä evankeliumi: Synnit on annettu anteeksi, kelpaat Jumalalle Jeesuksen takia ja olet matkalla Jumalan kirkkauteen. Eikä näitä tarvitse ansaita.

Heitäkin – Jumalan kiitos – on, jotka miettivät uskonasioita ja haluavat saada selvyden. Mitä sanoa heille ja miten opastaa? Tarvitaan keskustelua, jossa ei karteta vaikeita kysymyksiä, ja rukousta. Ja varsin-

kin tarvitaan sitä, että ollaan lähellä Jeesusta. Hän on siellä, missä on Raamattu, ehtoollinen ja Raamatun evankeliumi. Siellä Jumala selvittää asioita – usein vähitellen – antaa ja vahvistaa uskoa.

Ei ihme, jos huolettaa, miten kirkon käy. Kirkosta erotaan, yhä harvempi lapsi kastetaan ja väki vanhenee. Jeesus sanoi, että hän rakentaa kirkkonsa kalliolle eivätkä tuonelan portit voita sitä. Siis Jeesus rakentaa ja mitä hän rakentaa, se on kestävä. Kalliokin kertoo kestävydestä. Vuorisäärnassa Jeesus puhuu miehestä, joka rakensi kalliolle (Matt 7:24–25). Sade, tulva ja myrsky kyllä pieksivät taloa mutta se ei sortunut. Kirkko on kalliolla eikä sorru. Tuonelan portit tarkoittavat, mistä kuljetaan kuolemaan. Kirkko ei sinne kulje, koska se ei tule kuolemaan.

Nämä lupaukset koskevat kirkkoa, jolla tarkoitetaan kastettuja ja Jeesukseen uskovia. Tähän kirkkoon kuuluu eri näköisiä, eri kieliä puhuvia ja eri puolilla maailmaa asuvia. Tämä yhteisö ei sorru, kuole ja katoa tästä maailmasta. Valtava lupaus.

Miten käy meidän kirkollemme – tarkoitan Suomen evankelisluterilaista kirkkoa – tai seurakunnillemme, sitä emme tiedä. Paljon riippuu siitä, teemmekö Vuorisäärnan järkevän miehen tavoin. Hän otti todesta, mitä Jeesus sanoi. Niin Kristuksen kirkko tekee, ja sille Jeesus lupaa, ettei se katoa.

Jeesus lupasi Pietarille taivasten valtakunnan avaimet. Se voi tarkoittaa, että Pietari apostolina opettaa Jumalan valtakunnan kansalaisia ja ratkaisee, miten tämä tai tuo asia on. Hän voi sitoa ja sanoa, ettei tämä ole Jeesuksen opetuksen mukaista. Tai päästää ja kertoa, että tämä on näin, koska Jeesus opetti näin. Mitä Pietari apostolina opettaa, velvoittaa niitä, jotka kulkevat tietä taivaaseen. Tai avaimilla voidaan tarkoittaa valtaa päästää ikuiseseen elämään tai olla päästämättä. Evankeliumi, jota Pietari julistaa, vapauttaa kadotuksen ansainneen ja lahjoittaa taivaan. Joka torjuu evanke-

liumi, jää vapautumatta ja saa, mitä jokainen syntinen on ansainnut. Ehkä Jeesusken lupaus tarkoittaa näitä molempia. ●

Jari Rankinen

Pastori, Suomen teologisen instituutin vs. pääsihteeri

Rakkauden laki

7. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 23.7.

1. SAM 15:22–26

Kuningas Saulin historia on kuin kreikkalainen tragedia. Nuori sankari nousee vallan huipulle, mistä hän ylpeytensä takia syöksyy tuhoon.

Tositarina alkoi jo Egyptistä. Jumala vapautti kansansa faraon, jumalana pidetyn kuninkaan, hirmuvallasta. Seurasi matka Siinain erämaahan. Siellä Jumala antoi kansalle lakinsa. Jumala tiesi, että luvatussa maassa kansan kuningasinho vaihtuisi kuningasintoon. Siksi laissa kerrottiin, millainen kuninkaan tulee olla (Deut 17:14–20). Yksi käsky oli, että kansa ei valitse kuningasta. Jumala valitsee.

Maan valloituksen jälkeen kansa halusi kuninkaan. Jumala osoitti profeetta Samuelille, kuka oli hänen mielensä mukainen ensimmäinen hallitsija (1. Sam 8–11). Saulista kerrotaan, että hän oli nuori ja komea mies, kaikkia muita päätä pidempi. Hän tuli myös rikkaasta ja mahtavasta perheestä. Asemansa puolesta hän oli erinomainen valinta. Toisaalta hän oli mielestään mitätön, eikä hän kuninkaaksi voitelemisen jälkeen ylpeillyt ”aateloinnillaan” tai ryhtynyt omin päin tavoittelemaan hänelle suotua valta-asemaa. Jumala antoi hänelle uuden sydämen ja järjesti Samuelia käyttäen asiat niin, että arka mies julistettiin kuninkaaksi.

Hyvin aloittanut kuningas kompastui kuitenkin heti alkumetreillä: pelokkaan kansan takia Saul ei malttanut odottaa Samuelia, vaan suoritti uhritoimituksen (1. Sam 13) ja rikkoi näin Herran käskyn. Niin-

pä Samuel ilmoitti, että Saulin kuninkuus ei pysy, ”vaan Herra etsii mielensä mukaisen miehen ja määrää hänet kansansa hallitsijaksi”. Kun Jumala sitten antoi Saulille toisen mahdollisuuden ja käski tämän hävittää kaikki amalekilaiset sekä heidän omaisuutensa, oli Saul jälleen tottelematon (1. Sam 15). Seurasi edellistäkin rajumpi tuomio: Jumala hylkäsi Saulin ja hänen sukunsa. Vielä hän hallitsi jonkin aikaa, mutta loppu oli tuskaisan pitkä häpeän tai val. Ensin hänen tilalleen voideltiin kuninkaaksi toinen. Kohta tämä nousukas ohitti Saulin kansan suosiossa. Niin kuningas ryhtyi vainoamaan Herran voideltua. Ajojahtinsa aikana hän tappoi koko joukon pappeja. Yrittäpä Saul vielä surmata oman poikansa Jonatanin. Loppu tuli katkerassa sodassa filistealaisia vastaan: hylätty, lyöty, nöyryytetty kuningas päätti päivänsä omaan miekkaansa.

Saulin kohtalo on surullinen. Hänen kuninkuutensa havainnollistaa meille, kuinka paljon huonoa hedelmää synti tuottaa, ja miten vääryyden tietä kulkeva saattaa muutkin kärsimään. Saulin lankeaminen ylimmästä paikasta alimpaan on vakava muistutus meille käydä jaloa uskon kilvoitusta. Emme me ole Saulia parempia. Hän on vain esimerkki todellisesta vaarasta haaksirikkoutua uskossaan.

Saulin hylkääminen ja Daavidin valitseminen näyttävät meille Jumalan käsittämättömän armovalinnan, minkä tulisi saattaa meidät polvillemme ylistämään kolmiyhteistä Jumalaa, joka on suonut meille tämän ansaitsemattoman armon. Lopuksi Jumalan kovat sanat heti Saulin katumuksen jälkeen tekevät todellisiksi sen, että kerran tulee päivä, jolloin kukaan ei enää voi pyytää syntejään anteeksi. Silloin historia on saavuttanut päätepisteesä, armon aika on ohi. Edessä on vain ikuisen autuus tai ikuinen kauhu.

Saulin kuninkuus oli ehdollinen. Se perustui Jumalan käskyyn. Saul epäonnistui,

ja dynastia tuhoutui. Siksi uuden kuninkaan Daavidin sydän mahtoi lyödä muuttaman ylimääräisen lyönnin, kun Jumala lupasi hänelle ikuisen kuninkuuden, jota ei kuninkaan lankeemukseen voisi mitätöidä (2. Sam 7). Daavidin kuninkuus oli ehdoton. Se perustui yksin Jumalan lupaukseen.

Moni seikka Saulin saagassa ohjaa meidät katsomaan kohti Jeesusta. Vihansa vimmassa Sauli yritti surmata poikansa, joka oli tarkoitus voidella kuninkaaksi isän kuoleman jälkeen. Se oli luonnollisesti hirvittävä aikomus. Silti yli tuhat vuotta myöhemmin maailmankaikkeuden Kuningas antoi vihansa kohdistua omaan poikaansa, luvattuun Messiaaseen, niin että tämä kuoli. Tämä poika oli kuitenkin samalla se, johon Herran sydän todella oli mieltynyt (Mark 1:11).

Mooseksen laki erotti kuninkuuden pappeudesta. Kuninkaan ei tullut suorittaa papillisia tehtäviä tai päinvastoin. Uhraamalla Saul rikkoi tämän erottelun. Olisiko kuitenkin mahdollista, että Saulin jälkeen voisi tulla joku, joka asetetaan sekä kuninkaaksi että papiksi? Se tosin tarkoittaisi vanhan liiton romuttamista, sekä kuninkuutta ja pappeutta, jotka uudessa tilanteessa eroavat vanhoista. Tämän tulevaisuuden Daavid näki (Ps 110), ehkä elävästi mielessään muuttaman vuoden takaiset tapahtumat.

Saulia katsoessa voimme kysyä: Tuleeko milloinkaan kuningas, joka pitää kaikki Herran käskyt? Tuleeko koskaan kuningas, joka murskaa filistealaisten lisäksi sen varsinaisen vihollisen, käärmeen, pään? Voisiko tämä henkilö olla samaan aikaan kuningas ja pappi? Säästytisikö hän yhtä kurjalta lopulta kuin Israelin kuninkaista ensimmäinen? Entä jatkuisiko hänen tarinansa kuoleman jälkeen? Ja voisiko hänen hallintansa aikana vihdoinkin ihmiskunta saada takaisin sen, mikä jäi paratiisiin? ●

Vesa Ollilainen

TT, pastori, raamattukouluttaja, Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys

Kirkastettu Kristus

KIRKASTUSSUNNUNTAI 30.7.

MARK 9:2–8

Kirkastusvuorella Jeesus sai Isältä hengen virvoitusta ja rohkaisua viimeisten koetusten edellä. Hänen kolme opetustaan, Pietari, Jaakob ja Johannes saivat eväitä uskonsa kasvamiseksi. Heitä ja heidän julistustaan koeteltiin monella tavalla Kirkastusvuoren tapahtumien jälkeen. Vaikka he käsittivät Kirkastusvuoren tapahtumien todistusarvon vasta vähitellen ja jälkeensä, he näkivät, miten Jeesuksen kautta Jumala toteutti lupauksensa syntien anteeksiannosta ja pelastuksesta. ”Emmehän me, silloin kun saatoimme teidän tietoonne Herramme Jeesuksen Kristuksen voiman ja tulemisen, olleet lähteneet seuraamaan mitään ovelasti seipitettyjä taruja, vaan olimme omin silmin saaneet nähdä hänen jumalallisen suuruutensa. Hän sai Jumalalta, Isältä, kunian ja kirkkauden, kun hänelle kantautui Ylhäisimmän Kirkkauden ääni: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt.” Tämän äänen me itse kuulumme tulevan taivaasta, kun olimme hänen kanssaan pyhällä vuorella.” (2 Piet. 1:16–18)

Moni maalaustaiteen mestariteos saa ilmaisuvoimansa siitä, että taiteilija on kiinnittänyt erityistä huomiota pääaiheen taustan kuvaamiseen. Kristinuskon pääsanomakin Jeesuksesta Kristuksesta maailman Vapahtajana on kuin valo, jonka merkitys korostuu taustalla olevaa pimeyttä vasten. Raamattu opettaa, että Jumala loi ihmisen elämään hänen yhteydessään, valkeudessa. ”Jumala on valo, hänessä ei ole pimeyden häivää.” (1. Joh 1:5) Kääntyessään pois Jumalasta ja lähtiessään omille teilleen ihminen jätti taakseen kirkkauden. Paavali sanoo: ”Kaikki ovat samassa asemassa, sillä kaikki ovat tehneet syntiä ja ovat vaillo Jumalan kirkautta.” (Room 3:22–23) Pimeys, synty ja

kuolema saivat lujan otteen ihmisestä, eikä kukaan pääse siitä vapaaksi omin voimin. Raamattu korostaa asian vakavuutta muistuttamalla, että ihmisessä on katoamattomuus ja siksi häntä uhkaa jääminen ikuiseen pimeyteen, kadotukseen.

Raamatun pääasia on ilosanoma Jumalasta, joka tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan totuuden (1. Tim. 2:4). Jumala tuli ihmiseksi Jeesuksessa Kristuksessa keskelle meidän pimeyttämme. Meitä olisi oikeudenmukaisesti pitänyt rangaista omista synneistämme, mutta Vapahtaja luopui kirkkaudestaan, tuli sijaiskärsijäksi ja palveli meitä nöyryydellään. ”Hän kasvoi Herran edessä kuin vähäinen verso, kuin vesa kuivasta maasta. Ei hänellä ollut vartta, ei kauneutta, jota olisimme ihailen katselleet, ei hahmoa, johon olisimme mieltyneet.” (Jes 53:2) Kirkastusvuorella opetuslapset saivat poikkeuksellisen mahdollisuuden nähdä etukäteen Jeesuksen sellaisena, kuin hän oli haudast nousseena kuoleman voittajana ja jollaisena koko ihmiskunta tulee näkemään hänet aikojen lopulla ylösnousemuksessa.

Kirkastetun Vapahtajan lisäksi opetuslapset saivat nähdä Jumala sanan ja lupautusten toteutuvan myös ihmisten kohdalla. Ne jotka uskovat itsensä Jeesuksen käsiin, saavat sen, mitä Jumala lupaa. Edesmenneet Mooses ja Elia muistuttivat siitä, että myös tämän elämän jälkeen on olemassaolon todellisuus. Mooses edusti niitä armoon uskovia, joiden elämä täällä päättyy kuolemaan ja sen kautta he käyvät perille kirkkauteen. Elia edusti niitä, jotka eivät ehdi kuolla ennen Jeesuksen toista tulemusta, mutta he muuttuvat. Niin käy osalle ihmiskuntaa. Joka tilanteessa pätevät kuitenkin Jeesuksen sanat: ”Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole.” (Joh 11:25–26)

Mooseksen läsnäolo Kirkastusvuorella viittasi myös Jeesuksen tehtävään. Hän täytti lain, joka vaatii puhtautta ja määrää rangaistuksen sen rikkojalle. Hänestä säteili kaikessa, kuollessakin, Jumalan kirkkaus. Kuolema ei siksi voinut pitää häntä saaliinaan, vaikka hän kärsi kuin syyllinen. ”Omista teoistaan me uskoimme hänen kärsivän rangaistusta, luulimme Jumalan häntä niistä lyövän ja kurittavan, vaikka meidän rikkomuksemme olivat hänet lävistäneet ja meidän pahat tekomme hänet ruhjoneet. Hän kärsi rangaistuksen, jotta meillä olisi rauha, hänen haavojensa hinnalla me olemme parantuneet.” (Jes 53:4–5) Raamattu ei kiellä, etteikö Ihminen voisi luonnostaan tehdä tekoja, joista laki puhuu. Kirjoittihan Jumala lain vaatimuksen jo luomisessa ihmisen sydämeen. Siitä todistaa hänen omatuntonsakin. Hänen ajatuksensa syyttävät tai puolustavat häntä. (Room 2:14–15) Lankeemus kuitenkin muutti ihmisen. Hän ei luonnostaan voi täyttää Jumalan tahtoa, eikä edes halua sitä. Siksi käskyt yhä uudestaan muistuttavat Jumalasta ja siitä, että pieninkin ajatus, sana tai teko, joka on väärin, tulee selvittää hänen edessään. Siihen me tarvitsemme Jeesuksen tuomaa syntien anteeksiantoa.

Kristitylle käskyt ovat vankkumattomia tienviittoja valoisaan elämään. Niiden kohdalla hän on kuitenkin aina puolitiessä ja tarvitsee siksi päivittäin anteeksiantoa. Pelastuksen lahja on ainutlaatuinen ja ilmaiseksi tarjolla oleva lahja. Se voidaan ottaa vastaan vain sydämen uskolla, ei ansioilla. Se tuo taivaskelpoisuuden ja antaa kirkkauden, jollainen Jeesuksella on. Johannes rohkaisi uskovia: ”Rakkaat ystävät, jo nyt me olemme Jumalan lapsia, mutta vielä ei ole käynyt ilmi, mitä meistä tulee. Sen me tiedämme, että kun se käy ilmi, meistä tulee hänen kaltaisiaan, sillä me saamme nähdä hänet sellaisena kuin hän on.” (1. Joh 3:2) ●

Antti Herkkola
Rovasti, Tampere

Totuus ja harha

9. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 6.8.
MATT 7:13–14

On olemassa vain yksi totuus. Yleinen mielipide pyrkii tänä aikana kovasti korostamaan sitä, ettei ole mustaa ja valkoista, vaan on vain harmaan eri sävyjä. Raamatun viesti sen sijaan on hyvin selvä: on olemassa valkea ja musta, on olemassa yksi totuus ja on olemassa monenlaista harhaa ja valhetta. Vaikka suuri enemmistö kannattaisi jotakin asiaa, se ei tee siitä vielä totta, siitä kertoo Vanhan testamentin lukukappaleen esimerkiksi Eliasta ja Baalin profeetoista. Totuus on riippumaton ihmisten kannatuksesta. Usein kristitty joutuu valitsemaan juuri sen vähemmän suosituksen tien. Kun kristitty valitsee totuuden, hän saattaa joutua vähemmistöön ja hän joutuu asettumaan yleistä mielipidettä vastaan. Tätä kuvaa pysäyttävällä tavalla tämän sunnuntain lyhyt ja ytimekäs evankeliumi: ”Menkää sisään ahtaasta portista. Monet menevät avarasta portista ja laveaa tietä, mutta se vie kadotukseen. Miten ahdas onkaan se portti ja kapea se tie, joka vie elämään, ja vain harvat löytävät sen!” (Matt 7:13–14)

Jeesuksen sanojen mukaan on siis kaksi porttia, avara ja ahdas, ja samoin on kaksi tietä, leveä ja kapea. Kun Jeesuksen aikana ihminen matkusti pyhän maan teillä ja poluilla, oli tietysti viisasta valita se suurin ja levein tie, jolla kulkee paljon ihmisiä. Näin kulkija varmisti itselleen turvallisen matkan, sillä isoilla teillä ei joutunut niin helposti rosvojen ryöstämäksi, kun oli muita matkustajia rinnalla. Samoin isoilla teillä oli helpompi liikkua esimerkiksi kärryillä. Kapealla pienellä syrjäpolulla sen sijaan oli kiviä ja kantoja ja juuria, joihin saattoi kompastua ja missä tahansa saattoi vaania rosvojoukko käydäkseen yksinäisen

matkamiehen kimppuun. Kärryillä ei kannattanut pikkupoluille lähteä ollenkaan. Kapeaa tietä ei siis käytetty, ellei ollut tosi kyseessä. Kun pitkän matkan jälkeen kulkija sitten saapui kaupunkiin, oli kuljettava kaupunginmuurin läpi. Suurin osa väestä meni varmasti sisään pääportista: päivän ajaksi korkeat ja leveät portit avattiin, niin että kärryt ja kameli-karavaanit mahtuivat tuomaan kaupunkiin sisään kaikenlaiset kantamuksensa, jotka oli tarkoitus myydä kaupungin torilla. Suuren pääportin lisäksi kaupungin muurissa oli myös pieniä ja kapeita hyökkäysportteja, joista hädin tuskin mahtui yksi ihminen pujottautumaan. Sellaisia luonnollisesti vältettiin ja niiden käyttö olikin varattu vain hätätilanteisiin, esimerkiksi jos kaupungin piirityksen aikana piti lähettää kaupungista ulos iskuryhmä tai jos kaupungista piti paeta. Nyt Jeesus kääntää tämän totutun kuvan pääläelleen: Kristityn on valittava ahdas portti ja hänen on valittava kapea tie! Kristitty ei voi tehdä niin kuin muut tekevät. Kristitty ei voi mennä massan mukana. Kristitty joutuu astumaan epä-mukavuusalueelle: hän joutuu kumartumaan, kun hän pujottautuu ahtaasta portista ja hän joutuu kompuroimaan kapean polun kiviin. Hän ei saa rinnalleen suuren matkustajajoukon tuomaa turvallisuuden tunnetta, vaan hän joutuu kulkemaan usein pitkiä matkoja yksin autioilla seuduilla. Miksi kristityn sitten kannattaa valita tämä vaivojen tie?

Jeesus vastaa kysymykseen hyvin ytimekkäästi: leveä tie vie kadotukseen, kapea tie sen sijaan vie elämään. On hyvä huomioda, että Raamatussa juuri Jeesus puhuu eniten kadotuksesta. Tässäkin kohtaa hän sanoo, että yleisen mieliteen seuraaminen johtaa kadotukseen (kt. *apōleia*, ”tuho”, ”turmio”). Tällainen yleinen mielipide, joka vie ihmisen harhaan ja kadotukseen, voi olla esimerkik-

si yleinen ajatus siitä, että ”kaikki uskonnot ovat eri teitä saman vuoren huipulle”. Tästä Jeesus sanoo yksikantaan: ”Minä olen tie [...]. Ei kukaan pääse Isän luomuten kuin minun kauttani.” (Joh 14:6) Ei ole muuta tietä pelastukseen kuin Jeesus Kristus, kaikki muut tiet ovat harhaa ja valhetta.

Juuri tälle Kristus-tielle sunnuntain evankeliumi kutsuu sanankuulijan. Kyseessä ei ole helppo tie: Kristus-tien kulkijat eivät ole maailman silmissä mitään, he saattavat saada osakseen jopa vainoa tai ainakin pilkkaa. Maailman silmissä he ovat valinneet hankalan ja turhan pikkupolon. Maailman ihminen ihmettelee, miksi kristitty tekee elämänsä niin hankalaksi. Tämä lavean tien kulkija ihmettelee, miksi kristitty pyrkii rakastamaan vihamiestään. Hän ihmettelee, miksi kristitty ei voi ottaa ehtoollista vastaan naispapin kädestä. Hän ihmettelee, miksi kristitty puolustaa luonnollista, miehen ja naisen välistä avioliittoa. Hän ihmettelee, miksi kristitty vastustaa aborttia ja eutanasiaa. Hän ihmettelee, miksi kristitty kertoo uskostaan toisille ihmisille ja miksi kristityt haluavat tehdä lähetystyötä jopa muissa maissa. Hän ihmettelee, miksi kristitty haluaa taistella syntiä vastaan omassa elämässään. Lavean tien kulkija ei halua tehdä elämästään liian hankalaa. Hän mukautuu ja ajattelee, että kyllähän sitä ihmisen täytyy elää ajassa, onhan nyt sentään 2010-luku. Hän ei ymmärrä, että kapeaa tietä kulkeva haluaa totella Jeesuksen tahtoa kaikessa, sillä kapeaa tietä kulkeva on saanut Jeesukselta kaiken lahjaksi.

Jeesuksen sana tälle päivälle on tarkoitettu kaikille: ”Menkää sisään ahtaasta portista.” Kapeasta portista kulkevat ja Kristus-tietä vaeltavat eivät ole synnittämiä ihmisiä. He ovat tällä tiellä itse asiasa juuri siitä syystä, että he ovat syntisiä. Tämän tien kulkijoilla (nimitys, jota kris-

tityistä käytettiin alkuaikoina, vrt. Apt 9:2, 19:23) on syntien anteeksiantamus. Se ei ole heillä heidän itsensä tähden, vaan sen tien tähden, jolle he ovat lähteneet. Tuo tie on Kristus itse, josta Daavid lausuu: ”Sinä osoitat minulle elämän tien, sinun lähelläsi on ehtymätön ilo, sinun oikealla puolellasi ikuinen onni.” (Ps 16:11) ●

Marko Turunen

TM, Perustan toimitussihteeri

Uskollisuus Jumalan lahjojen hoitamisessa

10. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 13.8.
MATT. 25:14–30

Jeesuksen vertaus palvelijoista ja heidän saamistaan talenteista on Matteuksen evankeliumissa kahden tekstikatkelman välissä, jotka molemmat puhuvat Jeesuksen toisesta tulemisesta (vertaus viisaita ja tyhmistä morsiusneidoista, j. 1–13; kuvaus viimeisestä tuomiosta, j. 31–46). Niinpä tämäkin vertaus on luonnollista ymmärtää niin, että pitkälle matkalle lähtevä rikas mies viittaa Jeesukseen, joka astuessaan ylös taivaaseen jättää seurakuntansa tekemään Jumalan valtakunnan työtä, ja kerran pitkän ajan kuluttua tulee takaisin arvioimaan itse kunkin työn hedelmän. Arvioitavien kohtalo on kahdalainen, joko ilojuhla tai pimeys ja itku. Samoin vertauksessa morsiusneidoista toiset pääsevät sisälle häätjuhlaan ja toiset jäävät ulos, ja viimeisen tuomion kuvauksessa toisten osa on iankaikkinen kuolema, toisten iankaikkinen elämä. Jumalan valtakunnassa monet asiat ovat kiusallisen mustavalkoisia. Iankaikkisuudessa on vain kaksi vaihtoehtoa.

Palvelijoiden käyttöönsä saama omaisuus oli suuri. Yksi talentti oli 6000 denaaria, ja denaari puolestaan oli työmiehen päiväpalkka. Jopa vähiten rahaa saanut palvelija sai siis isännältään ny-

kyrahaksi muutettuna noin 600.000 euron summan, ja eniten saanut noin kolme miljoonaa euroa. Kun vertaus ymmärrettään niin, että palvelijoiden saamat talentit kuvaavat Jumalalta saamiamme kykyjä ja niihin liittyviä tehtäviä hänen maailmassaan ja seurakunnassaan, ymmärrämme myös Jumalalta saamamme elämän ja tehtävän suuren arvon.

Talentit on annettu käytettäväksi. Saman asian Jeesus sanoo Vuorisaarnassa näin: ”Te olette maailman valo. Ei kaukunki voi pysyä kätöksessä, jos se on ylhäällä vuorella. Eikä lamppua, kun se sytytetään, panna vakan alle, vaan lampunjalkeaan. Siitä sen valo loistaa kaikille huoneessa oleville. Näin loistakoon teidänkin valonne ihmisille, jotta he näkisivät teidän hyvät tekonne ja ylistäisivät Isääne, joka on taivaissa.” (Matt. 5:14–16) Mikä sitten olikaan vain yhden talentin saaneen palvelijan todellinen motiivi, hän joka tapauksessa piilotti saamansa lahjan, hän pani lamppunsa vakan alle.

Kristittyinä meillä on tehtävä omalla elämällämme, sanoillamme ja teoillamme julistaa Jumalan hyviä tekoja, jotta koko maailma tulisi tuntemaan hänet ja ihmiset ylistäisivät häntä. Jumala on antanut meille erilaisia lahjoja tehtävän toteuttamista varten. Joku voi olla ainakin inhimillisesti arvioituna toista lahjakkaampi, mutta sillä ei lopulta ole merkitystä. Merkitystä on vain sillä, miten saamiamme lahjoja käytämme. Viidellä talentilla viisi lisää ansainnut palvelija sai isännältään aivan saman kiitoksen kuin hän, joka kahdella talentilla ansaitsi kaksi lisää. Sitä paitsi Jumalan valtakunnassa inhimilliset arvojärjestykset unohdetaan. Kristuksen ruumiissa Jumala on antanut vähempiarvoisille jäsenille suuremman kunnian (1. Kor 12:24).

Johan Sebastian Bach, yksi musiikin historian suurimmista säveltäjistä, kir-

joitti sävellystensä marginaaliin kirjaimet SDG, Soli Deo Gloria, ”Yksin Jumalalle kunnia”. Hän ymmärsi säveltäjän lahjakkuutensa olevan Jumalan antama lahja, jota hän halusi käyttää Jumalan kunniaksi. Jeesuksen vertaus talenteista ja Bachin esimerkki rohkaisevat meitä miettimään, mikä meidän elämässämme on sellaista, jonka päälle kirjoittaisimme kirjaimet SDG. Oikeastaan koko meidän elämämme pitäisi olla SDG. ●

Ville Auvinen

TT, pastori, vs. lähetysohjaaja, Suomen luterilainen evankeliumiyhdistys

Etsikkoaikoja

11. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 20.8.
JER 6:16–19

Rakkaudessa on kaikki vapaaehtoista. Jumala antaa ihmiselle paljon vapautta, vieläpä vapauden olla häntä palvelematta, seuraamatta, tottelematta, vaikka se vie ihmisen tarkoituksettomuuteen ja onnettomuuteen.

Erkki Leminen

Pyhäpäivän raamatunkohdat kutsuvat meitä itsetutkisteluun. Jumala varoittaa aina tulevasta tuomiosta ja kutsuu parannukseen. Päivän ydinajatus on: Älä hukkaa armonaikaasi! Tulevan tuomion julistaminen ei ole mieluinen tehtävä. Oikeat profeetat ovatkin saaneet osakseen pilkkaa ja häväistystä; perimätiedon mukaan profeetta Jeremia kivitettiin kuoliaaksi.

Jeremian kirjan lukua kuusi voidaan nimittää varoitusten luvuksi. Se voidaan jakaa viiteen osaan, jotka kaikki alkavat sanoilla: ”Näin sanoo Herra.” Jumala puhuu itse profeettansa suulla. Jeremian sanoma on Jumalan puhetta tuon ajan kuulijoille, mutta myös meille. Vanhan testamentin lukukappaletta voidaan lähestyä kahden matkantekoon liittyvän teeman kautta. Nämä ovat: oikea tie ja väärä tie.

OIKEA TIE

Jeremian kirjan äärellä näemme kansan, joka on tienristeyksessä. Toinen tie vie elämään, toinen kuolemaan. Oikea ja hyvä tie on kyllä kansan tiedossa. Se on se ”muinainen polku” (KR-33, j. 16), jota patriarkat Aabrahamista alkaen ovat kulkeet. Se on testattu ja hyväksi havaittu tie. Se tuo siunauksen, sen hylkääminen taas vie ihmisen onnettomuuteen.

Rakastavan vanhemman tavoin Jumala huolehtii, ettei kansa poikkeaisi oikealta tieltä ja joutuisi tuhoon. Jumala oli antanut kansansa turvaksi profeettoja, jotka toimivat vartiomiehen tavoin (j. 17). Myös Hesekiel rinnastaa profeetat varti-joihin (Hes 33:7). Vartijat puhalsivat vaaran uhatessa merkkitorveen. Varoitusäänen sivuuttaminen on yhtä viisasta kuin palohälyttimen äänen vaimentaminen. Ja juuri niin kansa oli päättänyt toimia.

VÄÄRÄ TIE

Jeremian puhe noudattaa runomuotoa. Siinä käydään vuoropuhelua Jumalan ja kansan välillä. Se on kuin liturgiaa, jossa vuorotervehdykset seuraavat toisiaan. Olisi parempi kutsua sitä liturgian irvikuvaksi, sillä kansa vastaa täysin päinvastoin kuin kuuluisi. Kerran olin seuraamassa konfirmaatioharjoitusta, jossa pappi lausui: ”Herra olkoon teidän kansanne”, johon tuli pilkallinen vastaus takapenkistä: ”Eikä ole!”. ”Ottakaa vastaan Herran siunaus...”, ”Emmekä ota!”, kuului jälleen vastaus. Ehkä kyse oli muustakin kuin pilkanteosta, mutta tämä käytös heijasti ainakin joidenkin asennoitumista rippikoulua kohtaan. Juudan heimon kohdalla kyse oli selkeästä sydämen paatumuksesta. Jeremian kehotukseen kulkea Jumalan tietä, se vastaa ”Emme kulje!” (j. 16), ja varoituksiin se vastaa ”Emme kuuntele!” (j. 17). Kansan luopumus ilmenee kolmella alueella. Se kieltäytyi seuraamasta Jumalan tah-

don tietä (j. 16), se ei totellut Jumalan sanoja (j. 19) ja se oli hylännyt Jumalan lain (j. 19). Kansan päätös jatkaa epäjumalanpalvelusta johtaa Jumalan langettamaan tuomioon. Jae 20 paljastaa, että kansa oli epäjumalanpalveluksen ohella jatkanut temppeelikultin harjoittamista, mutta sen sydän oli kuitenkin kääntynyt pois Herrasta. Siksi Jumala ei ollut mielistynyt uhreihin. Jakeessa on siten nähtävissä kritiikkiä muodon vuoksi toimitettua temppeelipalvelusta vastaan Hoosean kirjan hengessä (Hoos 6:6).

LOPUKSI

Mitä Vanhan testamentin tekstimme sanoo meille tänään? Se kertoo kyvyttömyydestämme ja haluttomuudestamme seurata Jumalan tahtoa. Jos Jumala py-säyttää meidät ja taluttaa oikealle tielle, niin se on suurta armoa. Ja juuri niin Jumala toimii. Hän haluaa lahjoittaa meille pelastuksen ja armahtaa meitä poikansa Jeesuksen Kristuksen uhrikuoleman kautta. Pelastus ei siten ole meidän erinomaisuutemme ja ponnisteluidemme varassa, sillä me emme omin voimin tuolla tiellä tahdo pysyä. Vapahtajamme Jeesus sanoi olevansa itse se oikea tie (j. 16) joka vie Jumalan yhteyteen ja antaa elämän. ”Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani” (Joh. 14:6). Kristuksen sovituskouleman tähden saamme uskoa syntimme anteeksi annetuiksi. Uskon kautta olemme sillä oikealla tiellä, joka on Kristus itse. Hän vie meidät perille.

Tämän hyvän lisäksi Jumala antaa oikealla tiellä olevalle rauhan (vrt. j. 16). Jeesus lupaa seuraajilleen: ”Tulkaa minun luokseni, kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon” (Matt. 11:28). Todellinen rauha löytyy vain Kristuksessa, älkäämme etsikö sitä mistään muualta. Ja kun etäännyimme Jumalasta, niin olkoon korvamme herkät kuu-

lemaan Hyvän paimenen kutsuhuutoja.
Jumalan varoituksetkin nousevat näet
hänen rakkaudesta. ●

*Ei tunne rauhaasi maailma,
ei huomaa tielläsi kukkia,
se aallon leikkeihin kiintyen
ei tiedä helmistä syvyyden.*

*Vaan helmen sait sinä kalleimman,
se aarre on veri Karitsan.
Hän kuoli puolesta syntisten,
nyt kuljet vaatteissa autuuden.*

Siionin Kannel 138:3,4

Taito Heikkilä

TM

Julkaisijat

Suomen Evankelisuterilainen Opiskelija-
ja Koululaislähetys ry OPKO
Suomen Raamattuopiston Säätiö SROS
Suomen teologinen instituutti ry STI
Suomen evankelisuterilainen
Kansanlähetys SEKL

Päätoimittaja

Timo Junkkaala
timo.junkkaala@gmail.com
050 545 8446

Toinen päätoimittaja

Timo Eskola
timo.eskola@sti.fi
09 668 9550

Toimitussihteeri

Marko Turunen
marko.j.turunen@outlook.com
044 0510 862

Ulkoasun suunnittelu ja taitto

Teemu Junkkaala | teemu@gstj.fi

Toimitus 2017

Ville Kettunen, Markus Korri,
Santeri Marjokorpi, Leif Nummela,
Juho Sankamo, Topias Tanskanen,
Arno Toivanen, Lauri Vartiainen
Neuvottelukunta 2017–2019
Keijo Rainerma (puheenjohtaja),

Juha Auvinen, Ville Auvinen,
Ruth Franzén, Markku Ihonen,
Ilmari Karimies, Jussi Miettinen,
Pekka Mäkipää, Olavi Peltola,
Tapio Puolimatka, Teuvo V. Riikonen,
Niilo Räsänen, Matti Sartonen,
Mauri Tervonen, Lauri Thurén,
Juha Vähäsarja.

Toimituksen osoite

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu ja osoitteenmuutokset

perussanoma@nesenta.fi

09 8566 7918

Tilauhinnat 2016

Opiskelijatilaus 17 €/vuosi, kesto-
tilaus 40 €/vuosi, määräaikaistilaus
43 €/vuosi, irtonumero 7 €

Ilmoitushinnat

1/1 sivu: 130 mm (lev.) x 193 mm (kork.)
250€, 1/2 sivu: vaaka 130 mm x 96,5 mm
140 €, pysty 62,5 mm x 193 mm 140 €,
muut: 0,80 €/pmm, palstaleveys 62,5
mm. Hintoihin lisätään alv. (24%).

Ilmoitusten vastaanotto

aineistot.perusta@perussanoma.fi
050 361 4099

Kirjapaino

K-Print

Aikakauslehtien liiton jäsen.

ISSN 0355-7111

Perusta julkaisee mahdollisuuksien
mukaan myös kirjoituksia ja komment-
teja, joita ei ole erikseen pyydetty.

Perusta-lehti painetaan ympäristö-
ystävällisesti.

**Uskon ja ajattelun avuksi
44. vuosikerta
Ilmestyy kuudesti vuodessa**